

Õiguskantsler

Maarjo Mändmaa
juhatuse esimees
AS Hoolekandeteenused
info@hoolekandeteenused.ee

Teie nr
Meie 25.06.2015 nr 7-9/150750/1502811

Ettepanek põhiõiguste paremaks kaitseks

Austatud Maarjo Mändmaa

Pöördun Teie poole seoses õiguskantsleri 31.01., 05.02. ja 06.02.2015 AS Hoolekandeteenused Valkla Kodu (edaspidi *Valkla Kodu*) etteteatamata kontrolliga, andmaks teada kontrolli tulemustest.

Õiguskantsler on varasemalt Valkla Kodu kontrollinud viimati 27.02.2014.¹ Võrreldes varasemaga on toimunud teenuse osutamisel mõningaid edasiminekuid ravimite käitlemise ja manustamise osas, kuid endiselt esineb probleeme klientide vabaduse piiramisega, personali piisavuse ning inimväärikuse tagamisega. Samas tuleb Valkla Kodu tunnustada, et loodud on eraldi osakond klientidele, kellel on kõige suurem potentsiaal pääseda kohtumääruse alusel osutatavalt ööpäevaringselt erihooldusteenuselt rohkem iseseisvamale teenusele.

Käesolevale kirjale on lisatud kontrollkäigu kokkuvõte, milles

- (1) kirjeldatakse lühidalt Valkla Kodus ööpäevaringse erihooldusteenuse kohtumääruse alusel osutamist;
- (2) selgitatakse õiguskantsleri pädevust ja kontrollkäigu eesmärki;
- (3) antakse ülevaade kontrollkäigu läbiviimisest ja kontrollkäigul toimunud;
- (4) tuuakse ära perearstist eksperdi ja ratastooli kasutava olutundja seisukohad;
- (5) analüüsitakse kontrollkäigul tuvastatud probleeme, mis seisnesid lühidalt järgnevas:
  - Valkla Kodus lukustatakse nii öisel kui päeval ajal mõnda klienti oma magamistuppa (5.1);
  - eraldusruumis ei ole tagatud eraldatule turvaline ja rahustav keskkond ega jälgimine (5.2);
  - esineb probleeme inimväärikuse tagamisega nii teenuse sisulise kvaliteedi kui füüsilise keskkonna osas (5.3);
  - ravimite manustamisel ja käitlemisel esineb probleeme (5.4);
  - turvalise ja sisuka teenuse tagamiseks ei ole piisavalt tegevusjuhendajaid (5.5);
  - osakondades ei ole tagatud kõikidele vajalikele ruumidele ratastoolikasutaja ligipääs (5.6).

¹ Kontrollkäigu kokkuvõte on kättesaadav arvutivõrgus: [otsetee](#).

Nimetatud probleemidest tulenevalt ja soovides parandada isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitset Valkla Kodus teen AS-le Hoolekandeteenused järgnevad ettepanekud:

1. tagada, et Valkla Kodus viiakse ööpäevaringse erihooldusteenuse (sh kohtumääruse alusel osutatava teenuse) kliendi eraldamised läbi üksnes turvalises ja rahunemist soodustava keskkonnaga eraldusruumis ja seda vaid juhul, kui kõik eraldamise tingimused on täidetud, ning tagada eraldatu järele pidev valve selliselt, et eraldatu tegevusjuhendaja ei peaks eraldamise ajaks jätma järelevalveta ülejäänud osakonda;
2. analüüsida põhjuseid, miks kinniste osakondade klientidele ei võimaldata päevasel ajal neile plaanitud tegevusi, ja leida asjakohased sobivad lahendused klientidele ette nähtud tegevuste võimaldamiseks, sh tagada kõikidele klientidele nende võimetele ja oskustele sobivad igapäevased tegevused, mis aitaksid kaasa nende iseseisva toimetuleku säilimisele ja parendamisele ning looksid eeldused nõusolekuta hoolduse vajaduse kadumiseks, koostada vastavalt sellele tegevusplaanid, mis sisaldaksid iga kliendi vajadustele vastavaid tegevusi ja hinnanguid nende läbiviimise kohta ning tagada tegevusplaanide elluviimine;
3. vältida klientide magamistubade lukustamist päevasel ajal ning tagada klientide tegevustesse kaasamine muul, sobivamal moel;
4. võimaldada kõikidele klientidele, kelle tervis seda lubab, regulaarselt ja piisavalt värskes õhus viibimist ning motiveerida neid enam värskes õhus viibima, mh luues selleks jalutuslal senisest enam võimalusi vaba aja veetmiseks ja korraldada regulaarselt klientidele sobivaid aktiivseid tegevusi;
5. tagada tubakasuitsuvaba keskkond siseruumides ja luua mittesuitsetavatele klientidele võimalused värskes õhus viibimiseks suitsetajatest eemal, kaitsmaks nii kliente kui töötajaid passiivse suitsetamise eest;
6. tagada Valkla Kodu kinnistes osakondades selline arv tegevusjuhendajaid, mis on vajalik nõuetekohaseks ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks kohtumääruse alusel teenusel viibivatele klientidele;
7. tagada, et ravimi manustamise otsustaks selleks vajaliku koolituse saanud tervishoiutöötaja;
8. analüüsida metallsõrestike ja okastraadi kasutamise vajadust ja eesmärki Valkla Kodus ning kaaluda metallsõrestikele ja okastraadile alternatiivsete, klientide huve arvestavate, lahenduste kasutamist, hinnates seejuures eraldi, millistel klientidel on kalduvus põgenemisele;
9. luua klientidele võimalused puhaste hügieeniruumide privaatseks kasutamiseks;
10. luua Valkla Kodus sobivad võimalused kohtumäärusel alusel ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks ratastooli kasutavatele klientidele;
11. kaaluda ja võimalusel võtta arvesse teisi olutundja ja tervishoiueksperti tehtud soovitusi Valkla Kodus ligipääsetavuse ja teenuse kvaliteedi parandamiseks.

Ootan Teilt võimalusel tagasisidet minu ettepanekute täitmise osas 31.08.2015. Kui mõnda ettepanekut ei ole võimalik täita eelnimetatud kuupäevaks, palun välja tuua konkreetne ajakava ning tegevusplan, millal ja kuidas plaanite ettepanekud täita.

Punktides 2 ja 8 nimetatud analüüside osas palun Teil mulle hiljemalt 31.08.2015 teada anda, millises mõistlikus ajaraamis plaanite need valmis jõuda ning palun nimetatud analüüsid koos lahendustega valmimise järgselt ka mulle edastada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: kontrollkäigu kokkuvõte

Koopia: Sotsiaalministeerium
Sotsiaalkindlustusamet
Terviseamet